

Programma slavernijverleden – Nieuwsbrief 3

2 juni 2023

VOORWOORD

Deze derde nieuwsbrief vanuit het programma slavernijverleden heeft wat langer op zich laten wachten. In de eerdere nieuwsbrieven gaven wij aan dat er elke twee weken een nieuwsbrief zou verschijnen. Dit zal in de komende periode worden aangepast naar 1 keer per maand.

In de tussentijd wordt er achter de schermen zonder meer hard gewerkt aan het uitwerken van alle acties die staan vermeld in de kabinetsreactie. In deze nieuwsbrief leest u meer over waar we nu staan en welke stappen er genomen worden.

BIJEENKOMST MET BEWINDSPERSONEN EN VOORTGANGSBRIEF

Omdat we het belangrijk vinden om direct betrokkenen uit dit proces goed op de hoogte te houden van waar we nu staan, wordt halverwege juni een bijeenkomst georganiseerd. Deze sessie volgt op de twee eerdere bijeenkomsten in het Catshuis, op 8 en 13 december, die in aanloop naar de excuses op 19 december waren georganiseerd. Tijdens de bijeenkomst brengen wij eerder genodigden en nauw betrokken personen op de hoogte van de stappen die er gezet zijn na de excuses op 19 december. Ook blikken wij vooruit naar het vervolg, waaronder de stappen die we gaan zetten om te komen tot de regeling voor maatschappelijke initiatieven en het Herdenkingscomité.

Deze informatie zal na de bijeenkomst ook worden gedeeld in de voortgangsbrief, welke wij aan de Tweede Kamer aanbieden. De Tweede Kamer heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gevraagd om hen te informeren over de stand van zaken. De voortgangsbrief is openbaar en zullen wij via een volgende versie van de nieuwsbrief onder uw aandacht brengen.

GEZAMENLIJK INVULLEN VAN DE RUIMTE NA DE KOMMA

Hoe worden inwoners van Europees Nederland betrokken?

In de [reactie van het kabinet](#) op 19 december heeft de regering gezegd dat ze de komende jaren verschillende acties inzet om op een toekomstgerichte manier om te gaan met het slavernijverleden. Het kabinet wil het Herdenkingsjaar, dat op 1 juli 2023 start, gebruiken om met betrokkenen te praten over hoe we deze doelen kunnen bereiken.

Op dit moment werkt een team van juristen, financiële experts en communicatiedeskundigen aan een plan dat duidelijk laat zien hoe het proces eruit ziet om tot de regeling voor maatschappelijke initiatieven en het Nationaal Herdenkingscomité te komen. Zodat nazaten en andere betrokkenen weten hoe en wanneer ze hun input kunnen geven. Dit plan is in juni klaar. Wij zullen hier visuele routekaarten van maken en samen met de voortgangsbrief onder andere via deze nieuwsbrief aan alle geïnteresseerden sturen.

In het najaar van 2023 zullen op verschillende plaatsen in het land bijeenkomsten worden gehouden waarin nazaten, betrokkenen en een bredere representatie uit de maatschappij kunnen meepraten over de acties die het kabinet inzet. Hierover volgt later meer informatie.

Met de uitkomst van de inhoudelijke gesprekken die worden gevoerd, zal de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tot concrete voorstellen komen. Ook zal zij deze uitkomst gebruiken om de Tweede Kamer aandachtspunten mee te geven.

Hoe wordt het Caribisch deel van het Koninkrijk betrokken?

Van 28 maart tot en met 1 april heeft de directeur-generaal Koninkrijksrelaties, Roald Lapperre, een bezoek gebracht aan Curaçao, Aruba en Bonaire. Tijdens zijn bezoek zijn er concrete afspraken gemaakt over de toezeggingen die zijn gedaan in kabinetsreactie van 19 december 2022. Ook is er gesproken over bredere maatschappelijke opgaves. Deze worden samen met de uitwerking van de toezeggingen meegenomen in de eilandnotities van elk (ei)land. Deze (ei)landnotities zullen de komende tijd verder worden uitgewerkt en uitgebreid door gesprekken met maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen te voeren.

De reis zette zich van 8 tot en met 12 mei voort met een bezoek aan Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius. Ook tijdens deze ronde zijn er gesprekken gevoerd met betrokken maatschappelijke organisaties, werkgroepen (ASCAR) en lokale overheden. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties houdt het tempo van elk eiland aan bij het verder uitwerken van de voorgestelde onderwerpen van de (ei)landen. Want het is van groot belang dat elk (ei)land de ruimte krijgt om deze in samenhang met bredere maatschappelijke vraagstukken uit te werken.

HET LOGO VOOR HET HERDENKINGSJAAR IS KLAAR

Het logo is gemaakt door het vormgevingsbureau Ontwerpwerk. Belangrijke uitgangspunten zijn dat het logo voor alle doelgroepen herkenbaar, verbindend en uitnodigend is. Het moet bovendien aansluiten bij de gevoeligheid van het thema en doelgroepen aanspreken, waaronder de betrokken gemeenschappen en individuen/gemeenschappen met een relatie tot het slavernijverleden. Het logo wordt vertaald naar (ten minste) de 4 officiële talen in het Nederlands Koninkrijk: Nederlands, Engels, Papiamentu en Papiamentu. Er worden geen jaartallen weergegeven (150 of 160), want binnen de toenmalige delen van het Koninkrijk is de slavernij tenslotte op verschillende momenten afgeschaft.

Verschillende deelontwerpen zijn voorgelegd aan een klankbordgroep en getoetst onder een representatieve groep Nederlanders (N =1100) via onderzoeksbureau I&O Research. Op basis van hun reacties is er gekozen voor onderstaand resultaat.

Herdenkingsjaar Slavernijverleden

Op dit moment wordt er een handleiding gemaakt voor het gebruik van het beeldmerk. Zodra deze af is, wordt deze geplaatst op Rijksoverheid.nl. Op die manier kan iedereen die iets initieert in het kader van het Herdenkingsjaar Slavernijverleden het logo te gebruiken. Al deze 'losse' initiatieven tellen op waardoor de herkenbaarheid en verbinding rondom het Herdenkingsjaar Slavernijverleden groter wordt.

Heb je het beeldmerk nu al nodig voor communicatie-uitingen? Mail dan naar pdr@minocw.nl

WERKBEZOeken

Terugblik op het bezoek van minister Dijkgraaf aan Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten:

Begin april bezocht minister Dijkgraaf van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. Het bezoek was onderdeel van zijn kennismaking met het Caribisch deel van het Koninkrijk, in navolging van zijn bezoek aan Aruba, Bonaire en Curaçao in januari. Tijdens zijn bezoek sprak minister Dijkgraaf met delegaties van de eilanden over het onderwijs, de wetenschap en het slavernijverleden. Juist op het gebied van het slavernijverleden ontstond op ieder eiland een eigen beeld, met bijbehorende wensen en behoeften.

Op Saba is er steeds meer aandacht voor het slavernijverleden. Er is behoefte aan het beschikbaar stellen van de kennis die voorhanden is aan een groter publiek. Op Sint Eustatius wenst men het koloniale erfgoed - dat overal op het eiland en in het leven van de mensen aanwezig is - te ontdekken en te borgen voor de volgende generaties. En op Sint Maarten is men vooral bezig met het voortzetten van de dialoog die met de excuses van 19 december nadrukkelijk op gang is gekomen.

Minister Dijkgraaf vindt het van belang dat er goed naar verschillende behoeften en sentimenten wordt geluisterd, en om daarin de dialoog voort te zetten, maar ook de volgende concrete stappen in gang te zetten tijdens het Herdenkingsjaar Slavernijverleden.

Werkbezoek minister BZK

Op 12 april bracht de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een bezoek aan het Nationaal Archief. Hier heeft zij diverse archiefstukken bekeken rondom het slavernijverleden en de doorwerking hiervan op de huidige samenleving. Zoals het Statuut voor het Koninkrijk uit 1954, de Aanpassing daarvan uit 2010 en de akte van erkenning van de onafhankelijkheid van Suriname uit 1975. Het gesprek ging vooral over de rol die archieven hebben in het vergroten van het bewustzijn rondom het slavernijverleden. De minister sprak met onder andere Tom de Smet, directeur Archieven, Dienstverlening & Innovatie, over de samenwerking en uitwisseling tussen het Nationaal Archief en andere archieven in Caribisch Nederland en Suriname. Hierbij wordt er ook ingezet op het meer toegankelijk maken van de archieven voor wetenschappelijk onderzoek.

Minister Hanke Bruins Slot gaf onder andere aan dat deze archieven belangrijk zijn zodat we eigenaarschap kunnen nemen voor onze geschiedenis en kunnen leren van onze geschiedenis.

Op 22 mei had de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een gesprek met jongeren en scholieren uit Almere. In dit gesprek wisselden de jongeren en scholieren met de minister uit op welke manier het slavernijverleden doorwerkt in hun dagelijkse leven. Zo vertelden studenten rechtsgelerdheid dat zij nog steeds in discussie moeten met hun professoren over het gebruik van het woord 'totslaafgemaakten' en werd er breed gedeeld dat het onderwijs dé plek is om meer bewustwording te creëren.

TOT SLOT

We hebben de afgelopen tijd gesproken met verschillende organisaties en betrokkenen. Als we u nog niet hebben gesproken of als u een gesprekspartner kent die we zeker moeten betrekken, laat het ons dan vooral weten.

Zijn er onderwerpen die u graag in deze nieuwsbrief wilt lezen? Laat het ons dan ook weten.

U kunt ons benaderen via: PostbusProgrammaSlavernijverleden@minbzk.nl